

Prissammenligning mellem Grønland og Danmark

Indledning

Grønlands Statistik har fået udarbejdet en sammenligning af forbrugerprisniveauet i Grønland og Danmark. Prisundersøgelsen er blevet udarbejdet af Danmarks Statistik, som har sammenlignet prisniveauerne for juli 2014 i samarbejde med Grønlands Statistik. Resultaterne og metoden er beskrevet her.

Resultatet af prissammenligningen

Resultatet er opgjort for *samtlig*e varer og tjenester for det private forbrug, og opdelt på 12 hovedgrupper. Resultatet viser, at Grønland har et samlet prisniveau, der er 2,4 procent højere end Danmarks. I praksis betyder det at det gennemsnitlige prisniveau er omtrent det samme i Grønland og Danmark.

Tabel 1. Prissammenligning mellem Grønland og Danmark, juli 2014

	Vægte Danmark	Vægte Grønland	Prisindeks DK=100
0 Samtlige varer og tjenester	100,00	100,00	102,4
1 Fødevarer og ikke alkoholiske drikkevarer	11,67	21,13	119,5
2 Alkoholiske drikkevarer og tobak	3,79	12,77	168,4
3 Beklædning og fodtøj	4,88	3,72	98,3
4 Bolig, vand, elektricitet, gas, mv.	30,63	24,27	84,1
5 Boligudstyr, husholdningsudstyr, mv.	5,17	2,66	121,4
6 Sundhedsvæsen	2,85	0,22	112,5
7 Transport	12,94	7,90	102,0
8 Kommunikation	1,85	3,10	180,7
9 Fritid og kultur	10,49	8,97	121,3
10 Uddannelse	0,89	0,09	40,1
11 Restauranter og hoteller	5,34	6,45	108,4
12 Diverse varer og tjenesteydelser	9,50	8,72	74,3

Kilde: <http://bank.stat.gl/prdpli>

Prisforskel i de enkelte hovedgrupper

Der er stor forskel i prisniveauet i de 12 hovedgrupper. Niveauet for *Alkoholiske drikkevarer og tobak* er 68,4 % højere i Grønland i forhold til Danmark og *Kommunikation* er 80,7 % højere i Grønland end Danmark. Hvorimod *Bolig, vand, elektricitet, gas, mv.* er 15,9 % lavere i Grønland end i Danmark, og *Diverse varer og tjenesteydelser* er 25,7 % lavere i Grønland end Danmark.

Vægtene for de enkelte hovedgrupper er afgørende for, hvilken betydning prisforskellen har for forskellen i det samlede prisniveau. *Bolig, vand,*

elektricitet, gas, mv. har herved en stor betydning, fordi den har en stor vægt både i Grønland og i Danmark. Derimod har *Uddannelse* en lille vægt, da det gælder for både Grønland og Danmark, at uddannelse ofte bliver betalt af det offentlige, så hovedgruppen *Uddannelse* fylder relativt lidt i det private forbrug.

Enkelte varegrupper der har en stor vægt og hvor prisniveauet er 5 % højere eller mere i Grønland i forhold til Danmark er, *Fødevarer* herunder *Kød*, *Ikke alkoholiske drikkevarer* herunder *Mineralvand, sodavand, frugt- og grønsagsjuice, Alkohol, Tobak, Transporttjenester, Teletjenester, Audiovisuelt og fotografisk udstyr og databehandlingsudstyr, Andet tilbehør til fritid mv., Tjenester i forbindelse med fritid og sport, Restauranter, cafeer, kantiner mv., og Personlige pleje.*

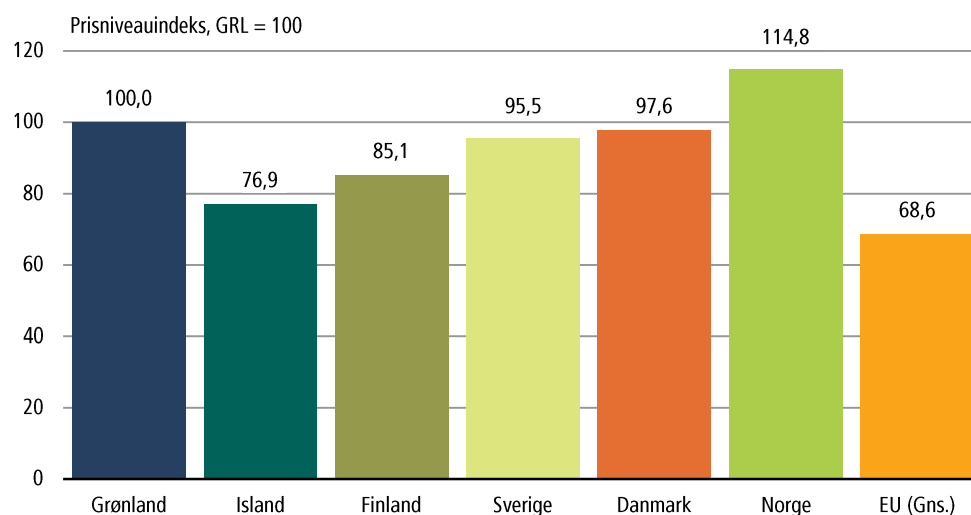
Varegrupper der har en stor vægt og hvor prisniveauet er 5 % lavere eller mere i Grønland i forhold til Danmark er, *Fisk, Husleje, Vand, Brændsel, el, gas og varme, Drift af personlige transportmidler, Forsikringer og Andre tjenester inkl. finansielle tjenester.*

Sidst i denne publikation er prisniveauet opgjort for de enkelte varegrupper, prisniveauindekset er her opgjort lidt mere detaljeret end vist i tabel 1.

International prissammenligning

Metoden, som er benyttet ved undersøgelsen, giver også mulighed for at prisniveauet kan sammenlignes med andre landes prisniveau. I figur 1 er prisniveauet i udvalgte lande og gennemsnittet for EU sat i forhold til det grønlandske prisniveau. Grønland er her opgjort som indeks = 100¹.

Figur 1. Forbrugerprisniveauet i udvalgte lande i forhold til Grønland.

Kilde: <http://bank.stat.gl/prdpli> og Eurostat prc_ppp_ind 2013, purchasing power parities (PPP), price level indices.

Figuren viser at prisniveauindekset i Sverige er 95,5 af Grønlands, hvilket betyder at prisniveauet i Sverige er 4,5 % lavere end i Grønland. Prisniveauindekset i Norge er 114,8 af Grønlands, det betyder at prisniveauet i

¹ For sundhedsvæsen, uddannelse og social forsyning (herunder børnepasning) afviger beregningen i prissammenligningen fra den internationale metode for beregning af prisniveauforskelle, hvilket kan have betydning når det samlede gennemsnitlige prisniveau i Grønland sammenlignes med andre lande end Danmark.

Norge er 14,8 % højere end i Grønland. Prisniveauet i de nordiske lande ligger generelt lavere end Grønlands, bortset fra Norge².

Formålet med prissammenligningen

Formålet med undersøgelsen er at sammenligne det grønlandske prisniveau for det private forbrug med det tilsvarende for Danmark. Sammenligning af prisniveauet foretages ved at sammenligne priser for udvalgte repræsentant varer og tjenester for begge lande. Når varer og tjenester bliver sammenlignet, skal de være identiske eller af tilsvarende kvalitet, og de skal så vidt muligt være repræsentative for det private forbrug i begge lande.

Hovedprincipper i prissammenligningen

Ved opgørelse af de enkelte varer og tjenesteydelser i varegrupper er der brugt samme metode, som EU's statistikkontor, Eurostat benytter ved prissammenligninger mellem lande, og som også bliver brugt af andre internationale organisationer³. Forbrugsvægtene, der er benyttet til at opgøre det private forbrug, er de samme vægte, som bliver benyttet til forbrugerprisindekset, og som er beregnet ud fra det private forbrug i nationalregnskabet.

Omfanget af prissammenligningen

Priserne på varer og tjenester for Grønland og Danmark er primært hentet fra den eksisterende forbrugerprisstatistik. Priserne er opgjort pr. 1. juli 2014. Efterfølgende er der dog indhentet supplerende priser både i Grønland og Danmark i august måned. Nedenfor er omfanget af undersøgelsen opgjort.

Tabel 2. Antal vægtgrupper, Enkelte varer og tjenester, og prispar

	Vægtgrupper	Enkelte varer og tjenester	Priser (prispar)
Prisniveauindeks, omfang	105	1.078	1.318

Forbrugerpriserne, der er indhentet til opgørelsen, er dækkende for hele Grønland og Danmark, fordi priserne er de samme, som bliver brugt til at lave statistikken for forbrugerpriser. Prisniveauet er således det gennemsnitlige prisniveau for hele landet. For enkelte varegrupper er der lavet en beregning af den gennemsnitlige pris for hele landet. Dette gør sig gældende for el, vand og varme, betaling for institutionspladser for børn og unge og for huslejebetaling. Prisen er derefter blevet sammenlignet med den tilsvarende prisberegning for Danmark.

Ved prisen for enkelte varer og tjenesteydelser, hvor varen eller betalingen er meget forskellig i Grønland og Danmark, som medicin, tandlægebesøg, charterrejser, undervisning og passagertransport med båd/færge, er der benyttet forskellige metoder, som gør, at det har været muligt at lave en

² Beregning til prissammenligning med øvrige lande, er gjort via Eurostat 2013 prissammenligning (ppp), hvor Danmark er mellemlid til de øvrige nordiske lande og EU's gennemsnitlige prisniveau. Prisniveauindeks har til formål at give en indikation af størrelsesordenen af prisniveauet i et land i forhold til de andre. Indekstillene kan derimod ikke bruges til en håndfast rangorden af landene, idet mindre forskelle imellem landenes prisniveauindeks ligger inden for en usikkerhed på plus/minus 5 indkspoint.

³ Basis for beregningen af prisniveauforskelle for sundhedsvæsen, uddannelse og social forsyning (herunder børnepasning) er i EU-regi dog ikke forbrugernes egenbetaling, men derimod et full cost approach, hvor også det offentlige betalinger bliver medtaget i priserne.

prissammenligning. Den fulde metoderapport kan hentes på Grønlands Statistiks hjemmeside.

Priserne, der ligger til grund for prissammenligningen, er den pris, som forbrugeren betaler. Det vil sige, at der er tale om den fulde forbrugerpris inkl. afgifter i Grønland og inkl. moms og afgifter i Danmark.

Beregning af forbrugerprisniveauet (prissammenligningen)

Beregningsmetoden i prissammenligningen kan opdeles i 5 trin. Nedenfor er der kort redegjort for beregningsmetoden.

Det første trin er at beregne en gennemsnitpris i Grønland og Danmark for de enkelte varer og tjenester, som der er indsamlet priser for.

I det andet trin beregnes der for samtlige varer og tjenester (prisrelativer) forholdet mellem gennemsnitsprisen for de enkelte varer og tjenester i Grønland og gennemsnitsprisen for samme varer og tjenester i Danmark.

I det tredje trin beregnes et geometrisk gennemsnit af alle prisrelativer, der indgår i de samme varegrupper (pariteter). Se Tabel 3 for større detaljer omkring hovedgruppernes opdeling.

Prisindekset for de overordnede varegrupper beregnes i fjerde trin som et vægtet gennemsnit af varegruppepariteter. Som vægte anvendes de grønlandske og de danske vægte fra Forbrugerprisindeksene. Dette medfører, at der beregnes to prisindeks for hver overordnet varegruppe.

I sidste trin beregnes de samlede pariteter, som er det geometriske gennemsnit af den grønlandske prisparitet og den danske prisparitet. Denne beregningsmetode sikrer, at prissammenligningen tager højde for det private forbrugs forskellige sammensætning i Grønland og Danmark.

Beregningsmetoden, der er foretaget af Danmarks Statistik, er den samme metode, som bliver benyttet internationalt ved prissammenligning mellem lande.

Yderligere info

Prissammenligningen er også udgivet i Statistikbanken.

Tabel 3. Prisniveauindeks (DK = 100) for privat forbrug efter varegrupper, juli 2014

	Vægt, Danmark	Vægt, Grønland	Prisniveauindeks (DK = 100)
00. Samtlige varer og tjenester	100,00	100,00	102,4
01. Fødevarer og ikke alkoholiske drikkevarer	11,67	21,13	119,5
01.1 Fødevarer	10,25	17,30	116,3
01.1.1 Brød og kornprodukter	1,57	1,86	124,6
01.1.2 Kød	2,42	5,56	121,1
01.1.3 Fisk	0,48	4,45	82,3
01.1.4 Mælk, ost og æg	1,65	1,60	122,5
01.1.5 Smør, spiseolie og margarine	0,33	0,24	126,7
01.1.6 Frugt	0,84	0,48	132,3
01.1.7 Grønsager	1,06	0,76	148,2
01.1.8 Sukkervarer, marmelade, chokolade mv.	1,38	1,62	116,6
01.1.9 Andre fødevarer	0,52	0,73	129,0
01.2 Ikke alkoholiske drikkevarer	1,42	3,83	138,8
01.2.1 Kaffe, the og kakao	0,49	0,35	121,8
01.2.2 Mineralvand, sodavand, frugt- og grønsagsjuice	0,93	3,47	143,8
02. Alkoholiske drikkevarer og tobak	3,79	12,77	168,4
02.1 Alkoholiske drikkevarer	1,75	6,90	224,2
02.2 Tobak	2,03	5,86	126,2
03. Beklædning og fodtøj	4,88	3,72	98,3
03.1 Beklædning, andre artikler til beklædning	4,01	3,29	98,2
03.2 Fodtøj	0,87	0,44	98,6
04. Bolig, vand, elektricitet, gas og andet brændsel	30,63	24,27	84,1
04.1 Husleje	21,89	15,30	90,4
04.4 Vand	2,41	1,37	56,4
04.5 Brændsel, el, gas og varme	6,33	7,60	77,4
05. Boligudstyr og husholdningstjenester	5,17	2,66	121,4
05.1 Møbler og boligudstyr, tæpper mv.	1,95	0,89	131,6
05.2 Boligtekstiler	0,43	0,14	118,9
05.3 Husholdningsapparater og reparation heraf	1,01	0,53	130,7
05.4 Glas, service og husholdningsredskaber	0,57	0,32	93,4
05.5 Værktøj og udstyr til hus og have	0,44	0,22	107,2
05.6 Varer og tjenester til almindelig husførelse	0,76	0,56	120,3
06. Sundhed	2,85	0,22	112,5
06.1 Medicinske produkter	1,19	0,07	107,3
06.2 Ambulant behandling	1,66	0,15	115,7
07. Transport	12,94	7,90	102,0
07.1 Anskaffelse af køretøjer	4,91	1,54	97,1
07.2 Drift af personlige transportmidler	6,65	1,07	82,6
07.3 Transporttjenester	1,38	5,29	126,8
08. Kommunikation	1,85	3,10	180,7
08.1 Porto	0,06	0,11	99,4
08.2 Teleudstyr	0,23	0,39	114,5
08.3 Teletjenester	1,56	2,60	198,8
09. Fritid og kultur	10,49	8,97	121,3
09.1 Audiovisuelt og fotografisk udstyr og databehandlingsudstyr	2,06	1,02	115,3
09.2 Andre større forbrugsgoder ifm. fritid og kultur	0,37	1,38	91,2
09.3 Andet tilbehør til fritid, haver og kæledyr	2,24	0,97	110,1
09.4 Tjenester ifm. fritid og sport	3,56	4,06	111,0
09.5 Aviser, bøger og papirvarer	1,26	0,52	114,9
09.6 Charterrejser	1,00	1,02	110,8
10. Undervisning	0,89	0,09	40,1
10.1 Undervisning	0,89	0,09	40,1
11. Restauranter og hoteller	5,34	6,45	108,4
11.1 Restauranter, cafeer, kantiner mv.	5,02	4,66	105,5
11.2 Overnatning, hoteller	0,32	1,80	124,7
12. Andre varer og tjenester	9,50	8,72	74,3
12.1 Personlig pleje	2,06	1,37	117,9
12.3 Andre personlige effekter	0,61	0,15	99,2
12.4 Daginstitutioner og social forsorg	1,90	1,67	40,8
12.5 Forsikringer	2,51	2,38	84,0
12.6-7 Andre tjenester inkl. finansielle tjenester	2,42	3,15	70,8

Kilde: <http://bank.stat.gl/prdpli>

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Daniel Schütt

E-mail: DS@stat.gl

Priser

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

